

מערך שיעור

במערך שיעור זה מוטמעת פרקטיקה משולבת בינה מלאכותית
להעמקה בפרקטיקה מצורף [קישור](#)

פרטים כלליים על מערך השיעור

תחום דעת: היסטוריה ממלכתי
שם כותבת הפרקטיקה: דקלה כהן, מדריכה ארצית בתוכנית יהלום ממירת הבגרות בהיסטוריה ממלכתי
נושא: בין אבן לזיכרון: כיצד בוחרים להנציח אירועים היסטוריים?
אבני הדרך: הנצחה ותקומה
שלב גילאי שמתאים לפרקטיקה: חט"ב/חט"ע
שפה: עברית
אוכלוסייה: **עולים** כלל התלמידים
לאילו קטגוריות מתאימה הפרקטיקה: הבניית ידע/חינוך לערכים/פיתוח מיומנויות/הפרקטיקה
תורמת למיומנות: אוריינות שפתית/חשיבה ביקורתית/חשיבה יצירתית/אוריינות דיגיטלית/אוריינות מידע
מתודה: ניתוח סרטון, טקסט או מושג/ניסוח פרומפט/חיבור לאקטואליה/רלוונטיות לעולם התלמיד/
הבנת תהליכים/שאלת שאלות

מערך השיעור

הכנה לקראת השיעור

- אפשר להכין מראש תמונות של אנדרטאות מפורסמות
- פדלט שיתופי לתובנות התלמידים כסיכום

הקדמה

מה הקשר בין זיכרון לעתיד? כיצד אירועי העבר משפיעים עלינו כיום ועל הדרך שבה אנו בונים את חיינו הלאומיים והאישיים?

איך מנצחים ולמה? האם יש הבדלים בהנצחה אישית? לאומית? הבדלים תרבותיים? הבדלים תקופתיים?

במערך שיעור זה נעסוק בשני מושגים חשובים בהיסטוריה הישראלית - הנצחה ותקומה - ונבין כיצד הם קשורים זה לזה ואיך הם תורמים לחוסן שלנו כפרטים וכחברה.

מטרות

1. התלמידים יבינו את משמעות המושג "הנצחה" בהקשרים היסטוריים.
2. התלמידים יכירו דרכים שונות להנצחה, בתקופות שונות.
3. התלמידים ישתמשו בכלי בינה מלאכותית באופן מושכל לחקר ולסיכום נושא.
4. התלמידים יגלו את הקשר בין הנצחה לבין חוסן לאומי ותקומה.

פתיח

- שאלות לפתיחת השיעור:

1. מהי משמעות המושג "הנצחה"?

2. האם אתם מכירים אתרי הנצחה? האם ביקרתם באתרי הנצחה? אם כן, באיזו מסגרת?

-לחלופין, אפשר להביא תמונות של אתרי הנצחה ידועים ולבקש מהתלמידים לזהות את האתר ואת הקשרו ההיסטורי (יד ושם, אתר אסון התאומים, אנדרטת איו ג'ימה ועוד)

3. מה ההבדל בין הנצחה אישית לבין הנצחה לאומית-קולקטיבית?

גוף השיעור

משימה בזוגות:

כל זוג תלמידים יבחר שאלה אחת מתוך השאלות הבאות וייעזר בצ'אט כדי למצוא את התשובה לשאלה.

על התלמידים לכתוב פרומפט מדויק, לבקש מהצ'אט את המקורות שעליהם הסתמך ולבחון באופן ביקורתי את המקורות ואת המידע.

במהלך השיח עם הצ'אט על התלמידים לשאול לפחות שלוש שאלות פוריות ומקדמות.

דוגמאות לשאלות החקר:

1. כיצד מדינות שונות בעולם מנצחות אירועים היסטוריים? הביאו 3 דוגמאות וכתבו מהי דרך ההנצחה המועדפת עליכם ומדוע.
2. מצאו ברשת דרכי הנצחה של מלחמת העצמאות. כיצד, לדעתכם, הייתה נראית ההנצחה של המלחמה אילו הייתה מתקיימת בעידן הדיגיטלי? הביאו דוגמאות מתאימות.
3. אילו גישות שונות קיימות להנצחת אירועים היסטוריים? הביאו דוגמה לכל גישה.
4. בחרו באחת ממלחמות ישראל ובקשו מהצ'אט להביא דוגמאות להנצחה לאחר המלחמה. הסבירו בעזרת הדוגמאות את תחושת החברה הישראלית לאחר המלחמה.
5. האם יש מקרים בהיסטוריה שבהם הנצחה הפכה לשנויה במחלוקת? מה אפשר ללמוד מכך?
6. כתבו בעזרת הצ'אט נאום קצר בשם דמות היסטורית, המסבירה מדוע חשוב לזכור ולהנציח. הביאו לפחות 3 נימוקים מבוססים.
7. כיצד, לדעתכם, משפיעה ההנצחה על הזהות והחברה? האם חשוב להנציח, לדעתכם? מה מקבל המנציח?

סיכום וסיום

הנצחה בעקבות אירועי 7.10 ומלחמת "חרבות ברזל"

באמצעות שיתוף במליאה או בפדלט, התלמידים יציגו תובנות מהמשימה הזוגית וידגימו דרכי הנצחה שונות בעקבות המלחמה הנוכחית.

חשוב לתת מקום לתובנות התלמידים ולחבר אל המכנה המשותף המאחד - הקשר בין הזיכרון, ההנצחה והחוסן.

משימת הסיכום:

• כתבו תובנה אחת שעלתה מהחקר שביצעתם עם הצ'אט.

*הדגימו תובנה זו בעזרת דוגמה להנצחה שאתם מכירים בעקבות אירועי 7.10 ומלחמת "חרבות ברזל".

צרפו תמונה או הסבר לדוגמה שבחרתם (אפשר להתייחס לדרכים שונות של הנצחה, כגון הנצחה דרך שירים, במגרשי הספורט, דרך מתכוני אוכל, הקמת מבנים שונים, עיצוב סמלים חדשים, פרויקטים קהילתיים וחינוכיים ועוד) והסבירו מדוע בחרתם דווקא הנצחה זו.

•הנצחה היא לא רק ציון של מה שהיה, אלא גם שמירה על הערכים שבזכותם קמה החברה מחדש. כאשר אנו מנציחים לוחמים, ניצולים, אירועים או דמויות היסטוריות, אנו מחזקים את הערכים של מסירות, עמידה איתנה ותקווה - שהם היסודות של חוסן ותקומה.

האם אתם מסכימים עם טענה זו? הסבירו והדגימו איך ההנצחה מחזקת את החוסן ואת התקומה.

בהצלחה ושנדע ימים טובים יותר
דקלה